

Social media

Leerdoelen

- Je leert je ervan bewust zijn dat schoonheidsbeelden in de media (van mannen en vrouwen) niet altijd overeenkomen met de realiteit
- Je leert je ervan bewust zijn dat beelden over uiterlijk en schoonheidsidealen in de media van invloed zijn
- Je leert je ervan bewust zijn dat schoonheidsidealen in de media soms gemanipuleerd en niet realistisch zijn
- Je leert hoe je veilig contacten kan leggen en onderhouden via online media
- Je leert online onveilige situaties herkennen
- Je leert hoe je kan en moet handelen in onveilige situaties
- Je leert dat naakt-beelden en -films van mannen en vrouwen in de media meestal niet overeenkomen met de realiteit
- Je leert het begrip en de gevolgen van sexting kennen en weet dat het doorsturen van naaktfoto's en -video's zonder toestemming verboden is
- Je leert dat je hulp moet vragen als het online misgaat en weet waar je terecht kan

Inleiding

Deze les gaat over uiterlijk en schoonheidsbeelden in de (social) media. Wat vind jij eigenlijk belangrijk in een persoon? Het innerlijk of het uiterlijk? Hoe gebruikt de media computertechnologie om mediabeelden van mannen en vrouwen aan te passen aan een schoonheidsideaal? We kijken in deze les naar wat deze beelden doen met het beeld wat je over jezelf hebt.

Online kun je berichten, foto's en video's delen met mensen die je kent of leert kennen. Je kunt muziek delen en je eigen stijl op je profiel laten zien. Je kunt ook beelden of video's tegenkomen waar je niet naar op zoek was, naaktfoto's of -video's bijvoorbeeld. In deze les bespreken we ook wat je kunt tegenkomen op het internet en hoe je hier mee om kunt gaan en op kunt reageren.

Opdracht 1: Innerlijk en uiterlijk

Benodigheden

- Filmpje 'Wat zou jij doen?': <https://schooltv.nl/video/wat-zou-jij-doen-outerlijk/>

Start de video 'Wat zou jij doen?' over innerlijk en uiterlijk. In de video gaan de leerlingen in de studio in gesprek over wat zij belangrijker vinden: het innerlijk of het uiterlijk van iemand. Een meisje met een grote brandwond in haar gezicht wordt geïnterviewd.

Beantwoord de volgende vragen:

- Wanneer vind jij een man of jongen mooi? (denk aan uiterlijk en innerlijk)
- Wanneer vind jij een vrouw of meisje mooi? (denk aan uiterlijk en innerlijk)
- Verschilt dit per persoon? Per cultuur?
- Vind je innerlijk net zo belangrijk als uiterlijk?
- Waarom ligt de nadruk in de media op uiterlijk?

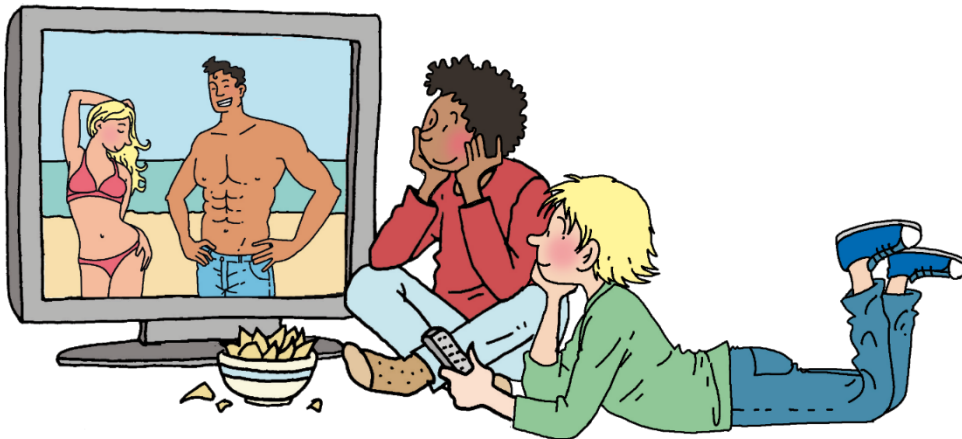
- Denk je dat de media een realistisch beeld van de werkelijkheid geeft?

Ben jij het eens of oneens met de volgende stelling?

- Het is belangrijk tevreden te zijn met je eigen uiterlijk!

Het is zeker belangrijk om tevreden te zijn met jezelf (je uiterlijk, lichaam en innerlijk), dit heet een positief zelfbeeld. Je voelt je dan zelfverzekerd en dat straalt je uit. Beelden in de media kunnen ons soms een verkeerd beeld geven van hoe je eruit zou moeten zien.

Misschien is het leuk om de antwoorden te bespreken met een van je ouders of een andere volwassene in je omgeving en te kijken hoe hij/zij hier over denkt.

Opdracht 2: Photoshop

Benodigheden

Filmpje 'Dove reclame': <https://www.youtube.com/watch?v=WsZ6jTKiH7s&feature=youtu.be>

Bekijk het filmpje. Dit filmpje laat het gebruik van Photoshop in de media zien.

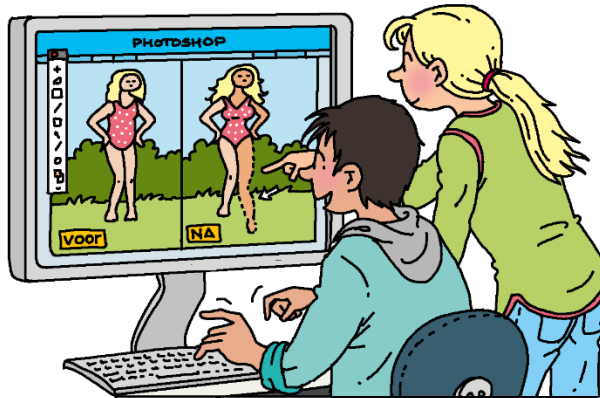
Er wordt heel veel veranderd aan het model, je herkent haar bijna niet meer terug!

Vind jij het normaal dat het uiterlijk van acteurs en fotomodellen wordt bewerkt met een computerprogramma? Bespreek dit met een van je ouders of een andere volwassene in je omgeving.

Vragen:

- Wisten jullie dat er zoveel aan het uiterlijk van mannen en vrouwen in de media werd veranderd?
- Vind jij dit normaal?
- We zien dus weinig 'echte' mensen in de media. Denk jij wel eens bij jezelf over iemand in de media 'Zo zou ik er ook uit willen zien?'

- We vergelijken onszelf weleens met mensen in de media, terwijl zij verandert zijn (door make-up, kapsel, Photoshop) en wij er nooit zo uit kunnen zien als zij. Wat doet dit met jouw beeld van jezelf?
- Zou je zelf een foto van jezelf bewerken voordat je deze bijvoorbeeld online plaatst? Waarom wel of niet?

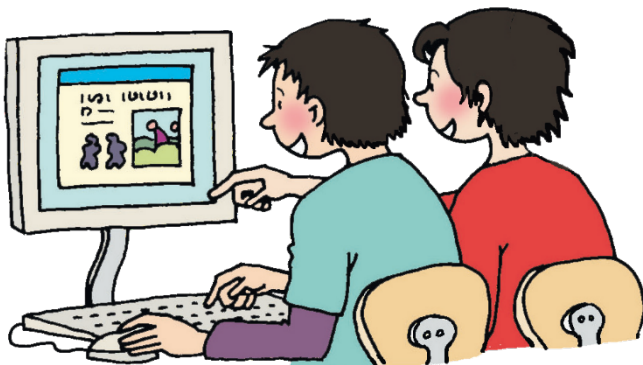
Opdracht 3: Hoe mediawijs ben jij?

Benodigheden

- Werkblad: 'Hoe mediawijs ben jij?'

Het doel van deze opdracht is om te leren hoe je op een veilige manier om kunt gaan met verschillende situaties op internet. Wat zou jij doen in de situaties beschreven op het werkblad? Lees de situaties en beantwoord de bijbehorende vragen.

Je mag deze opdracht ook met een van je ouders doen of een andere volwassene in je omgeving, zij kunnen jou helpen wat je in welke situatie het beste kan doen!

Opdracht 4: Sexting

Benodigdheden

- Filmpje 'Wat is sexting': <https://www.youtube.com/watch?v=3Q7rFU2sDLc&feature=youtu.be>

Je gaat nu kijken naar een filmpje over (shame)sexting. Het filmpje is van Stichting Help Wanted en laat zien wat sexting is en wat de gevolgen van shame-sexting (het zonder toestemming doorsturen van naaktfoto's/-filmpjes) kunnen zijn.

Denk na over de volgende vragen:

- Wat vind jij van het meisje in het filmpje dat een naaktfoto doorstuurt naar haar vriendje?
- Wat vind jij van de jongen in het filmpje die de naaktfoto doorstuurt?
- Wat vind jij van de klasgenoten in het filmpje die de foto ontvangen en het meisje uitlachen?

- Hoe zou jij het vinden als iemand een naaktfoto van jou doorstuurt naar anderen (zonder jouw toestemming)?
- Wat kun je het beste doen als je een naaktfoto van een klasgenoot ontvangt?

Het beste dat je kunt doen als je een naaktfoto of filmpje van iemand ontvangt = de foto wissen, niet doorsturen, de persoon in kwestie vertellen dat deze foto rondgaat, anderen zeggen dat ze de foto moeten wissen, je ouders of leerkracht vertellen wat er gebeurd is.

Let op: Het gaat hier niet alleen over het meisje die het filmpje van zichzelf gemaakt heeft. Het gaat vooral om het doorsturen van filmpje door de ander (zonder toestemming van het meisje) en dat dit niet mag (zelfs strafbaar is). En het gaat om de reactie van de klasgenoten (uitlachen, pesten) en het gevolg wat dit op het meisje heeft. Je kunt nooit weten of de foto of het filmpje vrijwillig en met toestemming (zonder druk of dwang) is gemaakt of opgenomen. Je mag deze de persoon in kwestie niet negatief beoordelen. Je weet immers niet hoe de foto/het filmpje tot stand is gekomen.

Wat heb je geleerd over (shame)sexting?

- Wat vind je van het versturen en doorsturen van naaktfoto's en- filmpjes?
- Wanneer is dit strafbaar en wat kunnen de gevolgen zijn?

Bespreek jouw antwoorden met een van je ouders of een andere volwassene.

Wil jij meer weten over dit onderwerp en veilig online zijn? Kijk dan eens op [de pubergids](#)

Extra opdracht

Wil je weten hoe makkelijk het is om een foto te bewerken? Ga naar de site www.fotobewerken.eu. Op deze site kan je zelf foto's bewerken, bijvoorbeeld naar grappig, lelijk of juist mooier. Zie je dat deze foto nu niet meer overeenkomt met de werkelijkheid?

Afronding

Iedereen heeft zijn eigen ideeën over wat mooi is aan een man en/of vrouw. De ene vindt het mooi als iemand brede heupen en blond haar heeft, terwijl de ander juist van slank, een bruine huidskleur en bruin haar houdt. Het is goed om te onthouden dat iedereen zijn eigen schoonheidsidealen heeft. Soms denk je dat er van vrouwen en mannen een bepaald uiterlijk wordt verwacht. Dat zie je bijvoorbeeld op televisie, op internet of in tijdschriften. Die beelden zijn vaak niet echt. Toch word je hier door beïnvloed zonder dat je er erg in hebt. Je kunt hier onzeker van worden, al lijkt het er soms op dat alle meisjes en jongens er hetzelfde uit moeten zien. Het is dan ook belangrijk dat je je hier bewust van bent. Je uiterlijk is maar één van je eigenschappen, er zijn nog veel meer eigenschappen waar je trots op kunt zijn.

Je kunt internet en social media gebruiken om leuke contacten te leggen en onderhouden. In deze les hebben we geleerd dat foto's, berichten en filmpjes die we online delen eigenlijk nooit privé zijn. Een ander kan ze downloaden, bewaren en/of delen met anderen. Denk dus altijd goed na voordat je iets online plaatst en gebruik het werkblad 'Tips en tricks om veilig te internetten' of vraag je ouders of leerkracht om hulp als je het niet zeker weet. Het is strafbaar als kinderen naaktfoto's of -video's van elkaar maken, op internet zetten en/of doorsturen, maar ook als volwassenen die beelden van kinderen maken en op internet zetten. Vind je het lastig om 'nee' te zeggen als iemand je vraagt, chanteert of dwingt om een naaktfoto of -video van jezelf op te sturen? Vertel het dan altijd aan je ouders, leerkracht of vertrouwenspersoon (kindertelefoon of helpwanted.nl), zodat zij je kunnen helpen.

Boeken, filmpjes en websites die aansluiten bij deze les

[Pubergids](#)

[Dokter Corrie aflevering Internet](#)

Dokter Corrie geeft antwoord. Niki Padidar ism NTR, 2017

#Selfie Caja Cazemier, Ploegsma, 2015

Like me! Caja Cazemier, WPG, 2016

Treiterkoppen, achtbanen en cupcakes. Carolien Kruijs, Boekenbent, 2013

Treiterkoppen, smartphones en poolparty's. Carolien Kruijs, Boekenbent, 2014

Webcams, vriendjes en andere r@mpen. Marlies Slegers, Kluitman, 2010

(Profiel)foto

Het is zomer, je bent net terug van vakantie en je wilt je profielfoto 'updaten' en een aantal foto's op je persoonlijke profielpagina zetten. Je hebt erg veel leuke foto's waar je uit kunt kiezen.

- Waar zou je op letten als je jouw profielfoto kiest? (denk bijvoorbeeld aan kleding)
- Waar zou je op letten als je de overige foto's kiest? Verschilt dat?

Chatten

Je hebt via een online chatbox al een paar weken contact met iemand die je nog nooit gezien hebt. Deze persoon zegt even oud te zijn als jij. Jullie chatten over school, vrienden en andere leuke dingen. Nu vraagt hij of zij je naar dingen waar je eigenlijk niet met deze persoon over wilt chatten. De persoon vraagt of je verkering hebt en wel eens met iemand hebt gezoend. Je vindt het lastig om niet te reageren, omdat jullie contact tot nu toe zo leuk was.

- Hoe zou je deze vraag beantwoorden?
- Word je weleens online vrienden met iemand die je nog nooit gezien hebt?
- Wat zou je doen als iemand die je niet kent jouw telefoonnummer vraagt?

Webcam

Je chat al een aantal weken met iemand die je nog nooit gezien hebt. Hij of zij zegt nu tegen je heel erg benieuwd te zijn hoe jij er in het echt uit ziet en wil graag een keer cammen (met de webcam aan chatten).

- Wat vind je daarvan?
- Wat zou je tegen deze persoon zeggen?
- Wanneer zou je het leuk vinden om met iemand die je nog nooit heb gezien te cammen?
- Wanneer zou je de webcam uitzetten?
- Wat zou je doen als iemand je vraagt om je kleren uit te trekken voor de webcam?
- Wat zou je doen als iemand zijn of haar kleren uittrekt voor de webcam?

Profiel afschermen

Je hebt deze zomer echt een supervakantie gehad met je ouders in Spanje. Lekker chillen op het strand en 's avonds met wat vrienden naar de 'disco' op de camping. Je wilt je foto's graag op Facebook zetten zodat je ze met je vrienden kan delen. Hoe ga je te werk?

Twitter

Je hebt ruzie gehad met je moeder en vindt haar op dit moment stom. Vandaag wil jij namelijk naar de middagfilm met een vriend/vriendin, maar je mag niet. Omdat je zo boos en teleurgesteld bent besluit je de volgende tweet te schrijven: 'Ik heb een hekel aan mijn moeder. Ze is absoluut niet cool omdat ik niet naar de film mag.'

- Zou jij deze tweet versturen? Waarom wel/niet?
- Waar moet je aan denken voordat je een tweet verstuurt?

Twitter

Het is schoolvakantie en je gaat samen met je ouders een weekje kamperen op Camping 'De Duinen' in Renesse. Je beste vriend/vriendin mag mee. Je hebt zo'n leuke tijd dat je uit enthousiasme de volgende tweet verstuurt: 'Ik ben de hele week lekker aan het kamperen op Camping 'De Duinen' in Renesse samen met Maaike.'

- Zou jij deze tweet versturen? Waarom wel/niet?
- Waar moet je op letten als je een tweet verstuurt? Wat zou je wel kunnen twitteren?

Tip 1: Foto's en filmpjes

Je wilt natuurlijk een leuke profielfoto, maar een profielfoto kun je niet afschermen. Andere mensen kunnen jouw profielfoto, maar ook je gewone foto's downloaden, bewaren en versturen. Als jij de foto's later van je pagina afhaalt hebben anderen ze dan nog steeds. Als een vriend(in) op Facebook jouw foto 'liked' kunnen al zijn of haar vrienden die foto ook zien, downloaden, bewaren en versturen. Bedenk dus voordat je foto's of filmpjes online plaatst:

- Wil ik dat anderen me zo zien?
- Zou ik het vervelend vinden als anderen deze foto zouden delen, doorsturen, opslaan?
- Wat kan er in het ergste geval gebeuren met deze foto of dit filmpje?

Vraag toestemming als je foto's van anderen plaatst, want misschien willen zij niet dat deze foto met anderen gedeeld wordt. Je kunt je ouders ook vragen om af en toe met je mee te kijken of samen foto's te selecteren. Belangrijk om te weten is dat het versturen van blootfoto's of -filmpjes van anderen (zonder toestemming) strafbaar is.

Tip 2: Chatten

Het kan erg leuk zijn om via internet nieuwe mensen te ontmoeten. Zolang het leuk is, is hier helemaal niks mis mee. Bedenk wel vooraf dat zodra je iemand toevoegt als vriend hij of zij ook al jouw berichten, foto's en filmpjes kan zien. Je geeft hem of haar toegang tot jouw online profiel. Er zijn online ook mensen die zich anders voordoen. Zo zijn er mensen (cyberlokkers) die speciaal naar chatrooms gaan om vrienden te maken, terwijl ze slechte bedoelingen hebben. Ze proberen je bijvoorbeeld iets te laten doen of 'zeggen' wat je eigenlijk niet wilt. Daarmee willen ze je onder druk zetten of chanteren. Voorkom problemen:

- Geef nooit persoonlijke gegevens (adres, telefoonnummer, email) aan andere chatters
- Deel geen persoonlijke informatie (wanneer ga je op vakantie)
- Zodra iemand jou een ongemakkelijk gevoel geeft of je online iets vraagt wat jij niet wilt: doe het niet

Wees altijd voorzichtig met het delen van persoonlijke verhalen met mensen die je niet (goed) kent. Het is minder erg als iemand weet dat jij van dansen houdt, dan in welke straat je woont. Als iemand je online echt ongemakkelijk laat voelen: klik weg en vertel het je ouders.

Tip 3: Webcam

Cammen met mensen kan ook erg leuk zijn. Bedenk wel dat alles wat je zegt en doet voor een webcam opgenomen kan worden en gedeeld met anderen. Wees dus voorzichtig en cam bij voorkeur niet met mensen die je niet (goed) kent. Als je toch camt met iemand die je in het echt nog nooit gezien hebt:

- Deel geen persoonlijke informatie
- Doe geen dingen waar jij je ongemakkelijk bij voelt
- Klik weg als de ander dingen doet waar jij je ongemakkelijk bij voelt
- Vertel het je ouders als er iets vervelends is gebeurd

Op de website www.helpwanted.nl kun je ook meer informatie vinden en anoniem vragen stellen.

Tip 4: Profiel afschermen

Scherp je profiel goed af. Zo kun je op Facebook via: 'Home > Privacy settings > Control your default privacy' aangeven wie wat mag zien. Daarnaast kun je via 'Blocked people and apps' vrienden 'blocken' als je dat wilt. Als een foto van jou door anderen is geplaatst of gedeeld via Facebook vraag je vrienden dan deze te verwijderen. Je kunt Facebook ook een berichtje sturen via meldknop.nl. Facebook verwijdert dan blootfoto's of -filmpjes.

Tip 5: Twitter

Een tweet kan door al jouw volgers worden gelezen. Dat is dus eigenlijk iedereen. Het is belangrijk om te kijken wie je volgers zijn. Zet daarom nooit persoonlijke informatie in een tweet. Wil je een bepaalde volger niet, verwijder hem dan door op 'block' te klikken. Het is ook belangrijk om te weten dat tweets voor altijd worden opgeslagen en nooit meer weggaan. Als jij een boze of onbeschofte tweet stuurt over een ander, zal die voor altijd opgeslagen worden. Denk dus vooraf goed na wat je twittert en wie dit mag lezen. Stuur geen berichtjes als je emotioneel bent (verdrietig of boos) en vermeld nooit dat je op vakantie bent of niet thuis. Hou het algemeen!